MUALLÂ KABRİSTANI

[Türkçe — Turkish — تركي]

Hazırlayan: Heyet

Terceme: Muhammed Şahin

Tetkik: Ali Rıza Şahin

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ الزيارة الشرعية لمقبرة المعلاء ﴾

« باللغة التركية »

إعداد

مجموعة من العلماء

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2011 - 1432

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Birincisi: Muallâ Kabristanı

Bu kelime, Arapçada "Ma'lâ" ve "Muallâ" diye iki şekilde okunur. Burası, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in zamanından beri Mekke halkının ana kabristanı olup Mescid-i Haram'a 700 metre uzaklıkta kuzey tarafında el-Hucûn bölgesindedir. Alanı; yaklaşık 100.000 metrekaredir. Bu kabristanda Mekke ve Mekke'ye komşu olan yerlerin halkı ile Mekke'ye ziyâret (hac ve umre) için gelip de burada ölen binlerce insanın cesedinin kalıntları vardır. Sahâbeden de birçok kişi buraya defnedilmiştir.[1]

---

[1] Ahmed; 1/367. Abdurezzak; 3/579. Buhârî; "et-Tarihu'l-Kebîr", 1/284. el-Ezrakî; "Ahbar Mekke", 2/209. el-Fâkihî;"Ahbar Mekke",4/50 ve 53.Taberânî; "el-Mu'cemu'l-Kebîr", 11/137. İbn-i Cureyc'den, o, İbrahim b. Ebî Hıdâş'tan, o, İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- yoluyla rivâyet edilmiştir. Heysemî de "Mecmeu'z-Zevâid"de böyle demiştir. Ebu Hâtim şöyle demiştir: Bu hadiste, İbn-i Cureyc ve İbn-i Uyeyne'den rivâyet eden İbrahim b. Ebî Hıdâş vardır.Ahmed, hadisi zayıf saymamıştır. Diğer râvileri, sahihin râvileri hükmündedir.

İkincisi: Kabristanın Fazîleti

Bu kabristan hakkında Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den:

"Bu ne güzel kabristandır."[1]

Bunun dışında:

"Kıyâmet gününde Muallâ kabristanın-dan yetmişbin kişi diriltilecek ve cennete hesapsız girecektir. Bu yetmiş binden her birisi de yetmiş kişiye şefaat edecek veya kabristanın çevresinde tutulacak ve cenette yayılacaktır." Diye rivâyet edilen hiçbir hadis, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olmamıştır.[2]

---

[1] Bkz: el-Ezrakî; "Ahbar Mekke",2/209. el-Fâkihî; "Ahbar Mekke", 4/50. Takiyyudîn el-Mâlikî el-Fâsî; "el-Ikdu's-Semîn", 1/267. "Şifâu'l-Ğarâm bi Ahbari'l-Beledi'l-Haram", 1/453. "Uddetu'l-İnâbe", s: 238

[2] Bkz: Dr.Muhammed el-Ğabbân;"Fedâilu Mekke el-Vâride fi's-Sunne", 2/943-944

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ashâbıyla birlikte haccetmiş, O'nun vefatından sonra da ashâbı haccetmiş ama hiçbirisi namaz kılmak veya yanında duâ etmek için bu kabristana gitmemiştir. Kim bu kabristanı ziyâret etmek isterse, ancak Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in emrettiği şekilde dîne uygun olarak ziyâret edebilir. Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- kabirlerdeki ölülere selâm vermiş ve onlara duâ etmiştir.Bu ümmetin ilk müslümanlarından birisinin duâ etmek (yalvarmak) için kabristanlara gittiğine dâir hiçbir şey nakledilmemiştir. Aksine bu, son zamanlarda vuku bulmuştur.

Üçüncüsü: Kabristanı ziyâret etmenin meşrû oluşu ve ziyâretçinin burada yapacağı duâ

Kabirleri ziyâret etmek, her yerde meşrûdur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

"...O halde kabirleri ziyâret edin. Çünkü kabirleri ziyâret etmek, ölümü hatırlatır."[1]

Mekke'de bulunan erkeklerin, Mekke'nin diğer kabristanları gibi, Muallâ Kabristanı'nı da ziyâret etmeleri meşrûdur.

Kadınlara gelince, -doğru olan görüşe göre- onların kabristanı ziyâret etmeleri meşrû değildir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

"Allah, kabirleri çok ziyâret eden kadınlara lânet etsin."[2]

Kabir ziyâreti hakkında gelen hadisler-den, bir müslümanın kabirleri ziyâret ederken üç fayda elde edeceği açıkça görülmektedir:

1. Bir müslüman, bu gibi makama salih amelle hazırlanmak için kabirleri görmekle ölümü hatırlar.

---

[1] Müslim; hadis no: 2256

[2] Tirmizî;3/372

Nitekim bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in kabirler hakkındaki şu sözünde açıkça görülür:

"... O halde kabirleri ziyâret edin. Çünkü kabirleri ziyâret etmek, âhireti hatırlatır." [1]

2. Bir müslüman, kabirleri ziyâret etmekle Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- örnek almaktadır. Zirâ kabir ziyâreti, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı bir sünnettir. Bir müslüman, kabirleri ziyâret etmekle, hem Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i örnek alma ecrini, hem de O'nun: **"... O halde kabirleri ziyâret edin..."** emrine icâbet etme ecrini elde etmiş olur.

3. Bir müslüman, kabirleri ziyâret etmekle müslüman kardeşlerine duâ ederek ihsanda bulunmuş olur. Zirâ kabir ziyâretinde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olan ve ashâbına da öğrettiği duânın sözleri, müslüman ölülere duâyı içermektedir. Bu ise onlar için faydalıdır ve Allah'ın

[1] Tirmizî; hadis no: 1056. İbn-i Mâce; hadis no: 1576. Tirmizî: "Bu, hasen sahih hadistir" demiştir.

izniyle onlar, bundan istifâde edeceklerdir. Ayrıca ziyâretçi de müslüman kardeşlerine duâ etmek ve onlara ihsanda bulunmakla sevap kazanır.

Bir müslüman kabristanı ziyâret ettiği zaman, bu konuda meşrû kılınan sınırda durması (sınırı aşmaması) gerekir. Dolayısıyla Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen aşağıdaki duâ ile buna yakın lafızlarla gelen duâ ile ölülere şöyle duâ etmelidir:

((اَلسَّلاَمُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللّٰهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ، يَرْحَمُ اللّٰهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَالْمُسْتَأْخِرِينَ، نَسْأَلُ اللّٰهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ.))

"**Ey mü'minler yurdunun** (kabristanın) **sâkinleri! Allah'ın selâmı üzerinize olsun. İnşaallah bizler de sizlere kavuşacağız** (sizler gibi öleceğiz)**.Allah, sizden önce ölenlere de, sonra öleceklere de merhamet etsin. Allah'tan bize ve size,** (her türlü belâlardan, dünyâ ve âhiret azabından) **kurtuluş dileriz."**[1]

---

[1] Müslim; hadis no: 974

Dördüncüsü: Muallâ Kabristanı'nda yatan bazı kimselerin yerlerinin tesbiti

Şüphesiz ki Muallâ, Mekke halkının ölülerinin defnedildikleri kabristandır. Buraya birçok sahâbe defnedilmiştir. Bilindiği üzere İslâm, sahipleri bilinsin diye kabirlerin birbirinden ayırt edilmesini teşvik etmemiştir. Aksine kabir olduğu bilinsin diye sadece taş gibi bir şeyin konulmasına izin vermiştir. Kabrin üzerine duvar örmeyi ve üzerine yazı yazmayı yasaklamıştır.

Nitekim Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- kabrin üzerine oturmayı, kabri kireçle sıvayıp boyamayı, üzerine binâ yapmayı veya üzerine yazı yazmayı yasakladı."

Bunun anlamı; adı geçen işâret, uzun bir zaman sonra silinmeye yüz tutacaktır. Çünkü dînî şeyler, kabrin (sahibinin) bilinmesiyle ilgili değildir. Bunun içindir ki Muallâ Kabristanı'ndaki kabirlerin üzerindeki

işâretler zamanla silinmiştir. İşin gerçeği sahipleri tam olarak bilinmemektedir.

İbn-i Cubeyr, hicrî 578 yılındaki yolculuğunda Muallâ Kabristanı hakkında şöyle demiştir:

"Adı geçen el-Cebbâne'de[1] (Muallâ'da) **birçok sahâbe, tâbiîn, evliyâ ve sâlihlerin kabirleri vardır. Bunların kabirleri silinmiş ve Mekke halkının hafızasından isimleri gitmiştir."**

İbn-i Cubeyr birçok âlimin sözlerini naklettikten sonra şöyle demiştir:

"Bazı âlimlerin sözlerinden derleyebil-diğimiz bundan ibârettir. Bunlar, gördüğün gibi makul olan ve inkâr edilmesi mümkün olmayan sözlerdir. İtiraf edilmelidir ki, sahâbe, tâbiîn ve onlardan sonra gelen büyük âlimler, sâlihler ve parmakla gösterilen kimseler Mekke kabristanında gömülüdürler. Fakat doğru bir şekilde onların kabirlerini tayin etmeye hüküm veremeyiz. Zaten onların kabirlerini bilmemiz

[1] el-Cebbâne: Eskiden Mekke'nin dört giriş yerinden birisi olup şimdiki Muallâ Kabristanı'nın bulunduğu yerdir.

veya bilmememiz de bize bir şeyi gerektirmez. Zirâ yeryüzünün doğusunda veya batısında, nerede olurlarsa olsunlar, duâlarımız ve istiğfarımız onlara ulaşır."

Beşincisi: Bazı ziyâretçilerin Muallâ Kabristanı'nda yaptıkları hatalar

Muallâ Kabristanı'nı ziyâret eden kimse, ziyâret sırasında Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine uygun hareket etmeye çalışmalı ve kendisini günaha düşüren veya sevabını azaltan amelleri işleyerek O'nun sünnetine aykırı hareket etmekten sakınmalıdır.

Muallâ Kabristanı'nı ziyâret eden kimsenin aynı hatalara düşmemesi için bazı ziyâretçilerin düştükleri hataları zikredeceğiz:

1. Ölüleri aracılar kılmak, onlardan yardım dilemek ve onlardan şefaat istemek.

2. Dînen emredilen âdâptan olduğunu zannederek kabirlerin önlerinde huşu ve sükûnet içerisinde durmak sûretiyle aşırıya gitmek. Bu

davranış, kabirlerdeki ölüler hakkında haddi aşan aşırıya gitmektir ve kabirlerdeki ölüler sebebiyle şirke götüren sebeplerdendir.

3. Kabirlerdeki ölülere rükû ve secde etmek. Rükû ve secdenin ibâdet olması sebebiyle bu ibâdetin Allah Teâlâ'dan başkasına yapılması câiz değildir.

4.Kabristanın surları dışında veya içinde bulunan güvercinlere buğday gibi yemler atmak ve özellikle güvercinleri doyurmanın sevap veya bu davranışta bereket olduğuna inanmak. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- böyle bir şey yapmamıştır. Ashâbı -Allah onlardan râzı olsun- ve onlara güzellikle tâbi olanlar (tâbiîn) de böyle bir şey yapmamışlardır. Bu davranış, dînde çıkarılan yeniliklerdendir. Ayrıca yiyeceği (nimeti) hor görüp aşağılamak ve yoldan geçenlere eziyet etmektir.

5. Ağıtlar yakarak ve yüzlere vurarak sesleri yükseltmek. Bilindiği üzere bu, dînen haram kılınan şeylerdir. Hatta büyük günahlardandır. [1]

6. Namaz kılarken kabirlere yönelmek ve bu namazı, "Ziyâret Namazı" diye adlandırmak. Oysa kabirlere yönelerek namaz kılmak, müslümanların oybirliğiyle haramdır.

7. Toplu halde zikir ve duâ etmek. Ne Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, ne ashâbı, ne de tâbiîn böyle birşey yapmıştır.

8. Bereket ve şifâ bulmak amacıyla kabirlerden toprak alarak ona el-yüz sürmek veya ona başka maddeler karıştırmak.

9. İhtiyaçları karşılamaları ve sıkıntıları gidermeleri için kabirlerdeki ölülere mektup gibi şeyler atmak.

10. Bereket getirmesi için kapı ve pencerelere ip ve bezler bağlamak ve buralara kilitler asmak.

---

[1] Bkz: el-Heytemî el-Mekkî; "ez-Zevâcir an İktirâfi'l-Kebâir", 1/306

11. Yine bereket getirmesi için kabristanın duvarlarına, kapılarına ve kabristanın içindeki şeylere el-yüz sürmek.

12. Bazı kabirlerin üzerine paralar koymak. Bu davranış, Allah'tan başkasına adakta bulunmaktır.

13. Üçer defa Fatiha, İhlas, Felak ve Nas sûrelerini, Yasin sûresi ile Bakara sûresinin son âyetlerini okumak ve bunların sevabını ölülerin ruhlarına sadaka olarak vermek.

14. Bereket elde etmek amacıyla tırnak, saç ve dişleri kabristana gömmek.

15. Ölüleri aracılar edinmek için kabirlerin üzerine güzel kokular serpmek. Bu davranış, Allah Teâlâ'dan başkasına yakınlaşmaya çalışmaktır ki, haramdır.